

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖN JA VANTAAN KAUPUNGIN VÄLINEN SOPIMUS STRATEGIAKAUDELLE 2026-2029

1. Sopimuksen tausta

- Kansalliset ammatillisen koulutuksen tavoitteet
- Tilannekuva koulutuksen järjestäjän toimintaympäristöstä ja sen ennakoidusta kehityksestä
- Koulutuksen järjestäjän ensisijainen toiminta-alue

Vantaan kaupungin ensisijaisen toiminta-alueen koulutustarjonnan suunnittelussa sekä päällekkäisyyksien ehkäisemisessä on keskusteltu Mercuria kauppapilaitos Oy:n (myöhemmin Mercuria), Työteho-seura ry:n, AEL-Amiedu Oy:n (myöhemmin Taitotalo), Keski-Uudenmaan koulutuskuntayhtymän (myöhemmin Keuda) sekä Careeria Oy:n kanssa. Työnjaosta on sovittu Mercurian kanssa siten, että Mercuria ottaa koordinoituvastuun koulutuksen järjestäjien osalta yrittäjäyyskasvatuksen ja -koulutuksen kehittämisestä Vantaalla. Sovimme myös, että Mercuria huolehtii kaupan- ja hallinnon alan koulutuksesta Vantaalla, eikä Vantaan kaupunki (Vantaan ammattiopisto Varia, myöhemmin Varia) suunnittele aloittavansa sen alan tutkintoon johtavia koulutuksia. Työteho-seura ry:n, Taitotalon ja Keudan kanssa on käyty läpi lyhyellä keskustelulla erityisesti logistiikan ja muiden isojen koulutusalojen muutossuunnitelmat. Vankilaopetus on tarkoitettu hoitaa yhdessä Keski-Uudenmaan koulutuskuntayhtymän kanssa. Varialla on kokeiluun liittyvä yhteistyösopimus Careeria Oy:n kanssa. Teemme heidän kanssaan yhteistyötä erityisesti prosessiteollisuuden sekä kylmälaiteasentajien koulutuksissa ja rakentaa niihin oppimisympäristöt.

Yhteistyö Uudenmaan alueen toiminnanohjauksen kokeiluun valittujen kesken on aloitettu yhteistyötapaamisella tammikuussa 2026. Tapaamisessa sovimme yhteistyön jatkosta ja miten sitä kehitämme huomioiden myös muut Uudellamaalla toimivat ammatillisen koulutuksen järjestäjät. Olemme sopineet seuraavat tapaamiset keväälle 2026.

2. Vantaan kaupungin strategian keskeiset tavoitteet ja toimenpiteet suhteessa ammatillisen koulutuksen kansallisiin tavoitteisiin, toimintaympäristön muutoksiin ja järjestäjän ensisijaiseen toiminta-alueeseen sopimuskaudella

Vantaan ammattiopisto Varian opiskelija-asiakkaita ovat ammatillisen koulutuksen tai kaksoistutkinnon valinneet oppivelvolliset, peruskoulun varassa olevat sekä työssä ja työmarkkinoiden ulkopuolella olevat aikuiset. Varian keskeisimpiä työ- ja elinkeinoelämäasiakkaita ovat Vantaalla toimivat yritykset sekä elinvoimapaalveluiden kautta tulevat asiakkaat.

a) Vaikuttavuustavoitteet

Keskeisin vaikuttavuustavoite seuraavan neljän vuoden aikana on lisätä alueen työllisyyttä ja jatko-opintoihin sijoittumista sekä vähentää Vantaan työttömyyttä. Erityinen huomio kiinnitetään niiden alojen koulutuksiin, joissa työllistyminen on ollut heikkoa hyvästä työmarkkinatilanteesta huolimatta.

b) Toiminnalliset tavoitteet

Toiminnallisena tavoitteena on nykyistä parempi työmarkkinoiden ulkopuolella olevien hakeutumis- ja alkuvaiheen ohjaus ja prosessit, koulutustarjonnan kohdentaminen työllistäviin koulutuksiin, läpäisyn paraneminen tavoiteajassa sekä aikaisempaa parempi työllistyminen tai jatko-opintoihin siirtyminen. Tavoitteena on lisätä myös opiskelijoiden hyvinvointia ja toimintakykyä.

Toiminnallisena tavoitteena on tiivistää kaupungin elinvoimapalvelujen, työllisyys- ja kotouttamispalvelujen sekä ammattiopisto Varian toiminnat kokonaisuudeksi, joka palvelee yhdessä kaupunkistrategian toteuttamista ja kunkin palvelualueen omia strategisia päämääriä ja sitä kautta vahvistaa alueen elinvoimaa. Varia vastaa osaltaan siitä, että kaupungin strategiassa ja sen tueksi laadituissa kehittämissuunnitelmissä olevat tavoitteet ja toimenpiteet toteutuvat.

Pedagogisen toiminnan ja laadun kehittämisen tavoitteena on lisätä tavoitteellista opetuksen ja ohjatun oppimisen määrää eri oppimisympäristöissä (sisältää työpaikalla järjestettävän koulutuksen ja näytöt), vahvistaa opetushenkilöstön pedagogista osaamista sekä kohdentaa opetustarjontaa nykyistä paremmin oppivelvollisten ja työttömien työllistymiseksi tai jatko-opintoihin sijoittumiseksi. Tavoitteena on, että kaikilla Varian opiskelijoilla on mahdollisuus suorittaa kaksoistutkinto ja/tai korkeakouluopintoja toisen asteen tutkinnon suorittamisen aikana.

c) Toimenpiteet ja niiden ajoittuminen

Keskeisimpiä kehittämisteemoja toteutetaan läpi strategiakauden. Alla tarkennetut toimenpiteet vuodelle 2026. Seuraavan vuoden toimenpiteet tarkennetaan aina edellisen vuoden syksyllä.

Toimenpide 1. Vuonna 2026 pilotoidaan uusia yritysyrityksillä toteutettavia ja tarvelähtöisiä työllistäviä koulutuksia, myös monialaisesti. Painopiste kärkiklustereissa.

Vuodesta 2027 eteenpäin olemme mukana vahvimmin logistiikka- ja teollisuusklusterin kehittämisessä sekä lentokenttäalueen yritysten osaamisen kehittämisessä. Kärkiklustereiden kehittämistavoitteet ja toimenpiteet johdetaan Vantaan elinvoimapalvelujen ennakoititiedon pohjalta.

Toimenpide 2. Vuonna 2026 aloitetaan oppimisympäristöjen kehittäminen alueen yrityksiltä nouseviin osaamis- ja koulutustarpeisiin. Yhteistyöyritysten mukaan tulevaisuudessa tarvitaan mm. asentajia, hitsaajia sekä kokoonpano ja huoltohenkilöstöä. Varialla on suunnitteilla tähän pilotti, joka alkaisi loppuvuodesta 2026.

Varian rooli puolijohdeteollisuuden kehittämisessä painottuu sekä työvoiman saatavuuden varmistamiseen että alan vetovoiman sekä tunnettuuden kasvattamiseen yhteistyössä alan yritysten kanssa. Toimimme aktiivisesti osana alueellista klusteriyhteistyötä ja teemme tiivistä kumppanuusyhteistyötä ammattikorkeakoulujen, Vantaan elinvoimapalveluiden, Vantaan TE-palveluiden ja paikallisten yritysten kanssa.

Variasta telakalle töihin -pilotti on suunnitelmassa vuoden 2026 aikana. Opiskelijoiden opintopolku rakennetaan vuoden 2027 aikana. Meriteollisuuden osaajatarpeisiin Varia tulee

vastaamaan runkohitsaaja/levyseppä – koulutuksilla. Tulevaisuudessa on tarve myös muille osaajille, mm. sähkö- ja sisustusasennukseen.

Toimenpide 3. Vuonna 2026 kehitetään työllistävien koulutusten prosessia erityisesti hakeutumisen, alkuvaiheen ohjauksen ja koulutuksista työllistymisen osalta. Vuonna 2026 otetaan käyttöön myös Elinvoima- ja työllisyyspalveluiden yhteistyön ja tiedonkulun tehostamiseksi yhteinen CRM- asiakkuudenhallintajärjestelmä.

Varian ja työllisyyden ja kotoutumisen palvelujen kanssa tehtävää yhteistyötä parannetaan niin, että pystymme auttamaan sieltä ohjautuvia opiskelijoita työllistymään koulutuksen kautta nykyistä paremmin. Panostamme erityisesti työmarkkinoiden ulkopuolella ilman toisen asteen tutkintoa olevien alle 25- vuotiaiden hakeutumis- ja alkuvaiheen ohjaukseen (ja tarvittaessa monikulttuuristen hakijoiden osaamiskartoitukseen), koulutukseen ja työllistymisen edistämiseen nykyistä huomattavasti enemmän. Myös yritysten ja työpaikkojen sitoutuminen varmistetaan nykyistä varhaisemmassa vaiheessa.

Toimenpide 4. Vuonna 2026 selvitetään kaksoistutkinnon suoritusmahdollisuuksien laajennus ja tehdään tarvittavat valmistelut. Korkeakoulupolkujen toteuttamiseen luodaan mallit, roolit ja vastuut Varian jokaiselle tiimille. Vuodesta 2027 eteenpäin parannamme opintojen jälkeistä jatko-opintoihin siirtymistä kehittämällä nykyistä laajemmat kaksoistutkinnon suorittamismahdollisuudet sekä korkeakoulupolut. Hyödynnämme siinä erityisesti Vehkalan toimipisteen tuomaa suuruuden ekonomiaa, joka mahdollistaa lähiopetuksena toteutettavan kaksoistutkinnon ja korkeakouluopintojen järjestämisen. Kaikissa tutkinnoissa käydään systemaattisesti läpi korkeakouluopintojen suorittamisen mahdollisuudet ja rakennetaan niihin koko Variaa koskeva toteutusmalli. Vuonna 2029 kaikilla Varialaisilla on yhdenvertainen mahdollisuus suorittaa kaksoistutkinto ja/tai korkeakouluopintoja.

Toimenpide 5. Oppimisen tuen rakenteet: tuetaan rakenteiden vakiintumista perehdytyksellä ja yhteisellä dialogilla.

Vuonna 2027 Toiminnanohjauksen kokeilun linjaukset huomioiva pedagogisen linjausten perehdytys ja koulutukset. Varmistetaan, että oppivelvollisten opiskelijoiden lukujärjestyksissä on opetusta ja ohjattua oppimista eri oppimisympäristöissä viitenä päivänä viikossa yhteensä vähintään 30 tuntia viimeistään vuoden 2027 alussa.

Opiskelijoiden opintojen läpäisyä parannetaan koko strategiakauden uudistamalla opetusta, ohjausta ja oppimisympäristöjä. Vahvistamme opetushenkilöstön pedagogista osaamista koulutuksin ja uudenaikaisilla opetusjärjestelyillä sekä työnjaolla. Tämä toteutetaan opettajien koulutuksilla, mahdollisilla työelämäjaksoilla sekä yritys yhteistyöllä. Opiskelijoiden hyvinvointia ja toimintakykyä parannetaan lisäämällä nykyistä enemmän vuorovaikutusta, kohtaamista ja liikunnallista elämäntapaa. Ne ovat läpileikkaavia teemoja henkilöstön ja asiakkaiden kanssa tehtävässä työssä.

Toimenpide 6. Vuonna 2027 käydään läpi koko koulutustarjonta ja koulutukset keskitetään nykyistä paremmin työllistäviin koulutuksiin perustuen elinvoimapalveluilta saatavaan paikalliseen ennakoititietoon yritysten osaamis- ja työvoimatarpeista. Lisäksi tarjonnassa olevien tutkintojen ja tutkinnonosien opetussisältöjä ajantasaistetaan ja yrittäjyyspolkuja vahvistetaan. Lisäksi IBCB-koulutuksen laajentaminen aloitetaan vuonna 2027.

3. Järjestämisluvan opiskelijavuosien enimmäismäärä

Koulutuksen järjestäjän opiskelijavuosien enimmäismäärä on strategiakaudella 1910. Sopimuksen täytäntöönpanon ehtona on, että opetusministeri tulee päättämään kokeiluluvan opiskelijavuosien enimmäismäärästä tämän sopimuksen mukaisesti.

4. Harkinnanvarainen rahoitus

Tämän sopimuksen kohdassa 2 asetettujen tavoitteiden saavuttamisen tukemiseksi opetus- ja kulttuuriministeriö tulee kohdentamaan strategiakaudella 2026-2029 harkinnanvaraista rahoitusta koulutuksen järjestäjälle julkisen talouden suunnitelman 2027-2029 puitteissa. Harkinnanvarainen rahoitus myönnetään strategiakaudella vuosittain kunkin vuoden talousarvion määrärahasta, mikäli eduskunta vahvistaa talousarvioehdotuksen.

TOIMENPIDE/ TAVOITE	2026 €	2027 €	2028 €	2029 €	YHTEENSÄ €
TE-yhteistyö, hakeutuminen, ohjaus ja koulutus	90 000	210 000	210 000	210 000	720 000
Yritysyhteistyö ja työllistymisen vahvistaminen	90 000	180 000	180 000	180 000	630 000
Monikulttuurisuusosaamisen vahvistaminen	10 000	40 000	40 000	0	90 000
Uudet tutkinnot ja koulutukset	10 000	20 000	20 000	10 000	60 000
Pedagoginen osaaminen, opetussisällöt ja yrittäjyys	50 000	30 000	30 000	30 000	140 000
Oppimisympäristöt	200 000	100 000	100 000	70 000	470 000
YHTEENSÄ €	450 000	580 000	580 000	500 000	2 110 000

Opetus- ja kulttuuriministeriö voi lisäksi kohdentaa koulutuksen laadun kehittämiseen, riittävän opetuksen ja ohjauksen turvaamiseen sekä työllistymisen ja jatko-opintoihin siirtymisen tukemiseksi harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta.

5. Seuranta


Sopimuksessa sovittujen tavoitteiden ja toimenpiteiden väliarviointi toteutetaan toukokuussa 2028 pääosin valtakunnallisista tietovarannoista saatavien indikaattoritietojen pohjalta.

Mikäli väliarvioinnissa koulutuksen järjestäjä ei näyttäisi saavuttavan tässä sopimuksessa sovittuja tavoitteita tai suunta ei näyttäisi toivottavalta ja tilanne johtuisi pääsääntöisesti koulutuksen järjestäjästä riippumattomista syistä, voitaisiin tavoitteita ja toimenpiteitä muuttaa kesken strategiakauden.


Opetus- ja kulttuuriministeriö ja Vantaan kaupunki ovat sopineet edellä mainituista kohdista 2-5.

Allekirjoitukset

Tätä sopimusta on laadittu kaksi samansisältöistä kappaletta, yksi kummallekin sopijapuolelle.



Petri Lempinen
Ylijohtaja
Opetus- ja kulttuuriministeriö



Ari Ranki
Toisen asteen koulutuksen johtaja,
kasvatuksen ja oppimisen toimiala
Vantaan kaupunki